

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-8(3)/16/JS

Warszawa, 18 lutego 2016 r.

DECYZJA DIH-1/ 20 /2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Małgorzaty Talkowskiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Pizzeria Margarita Talkowska Małgorzata w Mrągowie, od decyzji Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Olsztynie z dnia 29 grudnia 2015 r. (nr akt sprawy: KŻ.8361.409.2015.MT), na podstawie, której ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 1 500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset złotych), za wprowadzenie do obrotu zafałszowanych dwóch porcji dorsza soute z sosem paprykowym z uwagi na podanie niezgodnie z prawdą danych w zakresie składu surowcowego potrawy zawartej w karcie dań **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 8, 10 i 16 lipca 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „*Warmińsko-Mazurskim WIIH*”, w restauracji „Stara Chata” zlokalizowanej w Mrągowie przy ul. Warszawskiej 9B, należącej do przedsiębiorcy Małgorzaty Talkowskiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Pizzeria Margarita Talkowska Małgorzata w Mrągowie, zwanej dalej również „*stroną*”, inspektorzy występujący w charakterze klientów zakupili dwie porcje dorsza soute z sosem paprykowym w cenie 12 zł za 100 g. Zamówienie zostało złożone w oparciu o deklarację uwidocznioną w karcie dań, zgodnie z którą potrawa powinna być sporządzona z dorsza.

Sprawdzenie zgodności rzeczywistego składu surowcowego ww. potraw (dorsza soute z sosem paprykowym) wykazało, że do jej przygotowania użyto innej ryby niż deklarowano w karcie dań, tj. użyto filetów z czarniaka a nie filetów z dorsza. Ustalenia tego dokonano w związku z brakiem w dniu kontroli w placówce filetów z dorsza, a znajdującymi się tam w

zamrażarce 0,4 kg filetów rybnych bez etykiety opakowania zbiorczego, opisanej odrębnie jako dorsz oraz na podstawie faktury 38277/F0115 z 28 maja 2015 r. potwierdzającej zakup 6,8 kg artykułu o nazwie „Dorsz Czarniak fil b/s shp 8-16 luz” w cenie netto 24,13 zł/kg.

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie oznakowania przedmiotowych porcji dorsza soute, polegające na podaniu niezgodnie z prawdą danych w zakresie składu surowcowego (użycia filetów z czarniaka zamiast filetów z dorsza), świadczyły o zafałszowaniu tego produktu w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b i c ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”.

Strona w piśmie z 8 lipca 2015 r. oświadczyła, że kucharka zamawiająca towar nie była świadoma, że czarniak i dorsz to dwie różne ryby i podjęła decyzję o zakupie z uwagi na atrakcyjną cenę zaoferowaną przez dostawcę.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 16 lipca 2015 r. (nr akt sprawy: KŻ.8361.409.2015.MT) i jego załącznikach.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z 18 listopada 2015 r. Warmiński-Mazurski WIIH poinformował przedsiębiorcę Małgorzatę Talkowską, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Pizzeria Margarita Talkowska Małgorzata w Mrągowie, o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanych porcji dorsza soute. Jednocześnie poinformował stronę o prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowania, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, przeglądania akt sprawy, a także wezwał do przekazania deklaracji podatkowej PIT za ostatni rok rozliczeniowy oraz oświadczenia o liczbie zatrudnionych średniorocznie pracowników. Strona nie skorzystała z przysługujących uprawnień, a pismem z 24 listopada 2015 r. przesłała kopię deklaracji podatkowej za ostatni rok rozliczeniowy oraz oświadczenie o liczbie zatrudnionych średniorocznie pracowników.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z 29 grudnia 2015 r. (nr akt sprawy: KŻ.8361.409.2015.MT), Warmiński-Mazurski WIIH wymierzył ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 1 500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset złotych), w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanych dwóch porcji dorsza soute z sosem paprykowym.

Pismem z 11 stycznia 2016 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej decyzji zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że to ona dopuściła się nieprawidłowości w zakresie oznakowania potrawy używając nazwy dorsz zamiast czarniak, a przez to podanie niezgodnych z prawdą danych dotyczących składu surowcowego, podczas gdy to dostawca ryby wprowadził stronę w błąd, wskazując, że sprzedaje jej dorsza. W związku z powyższym strona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i uchylenie kary pieniężnej w całości ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez wymierzenie kary o najniższym możliwym wymiarze. Strona podniosła, że

nie miała wpływu na stwierdzone nieprawidłowości, ponieważ sama została wprowadzona w błąd. W jej opinii nie miała również możliwości zweryfikowania informacji na podstawie danych zawartych na opakowaniu zbiorczym, gdyż ryba została jej sprzedana luzem. Ponadto strona zauważyła, że dostawca, u którego nabyła przedmiotową rybę jest znanym i cenionym na rynku przedsiębiorcą, stąd jej zdaniem nie ma czasu ani miejsca na jakieś „szczególne” weryfikacje wskazań profesjonalnego podmiotu. Strona stwierdziła także, że skoro zaniedbania, nie leżały po jej stronie nie powinna zostać na nią nałożona żadna kara pieniężna.

Pismem z 28 stycznia 2016 r., Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 1169/2011*”, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

Jak stanowi art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia, bez uszczerbku dla ust. 2-4 podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

Według art. 8 ust. 6 ww. rozporządzenia podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą przekazywanie informacji na temat żywności nieopakowanej przeznaczonej do dostarczenia do konsumenta finalnego lub do zakładów żywienia zbiorowego podmiotowi działającemu na rynku spożywczym otrzymującemu żywność, aby umożliwić, tam gdzie to wymagane, przekazywanie konsumentom finalnym obowiązkowych informacji na temat żywności.

Art. 8 rozporządzenia 1169/2011 stanowi wyjaśnienie zakresów odpowiedzialności podmiotów za informacje przekazywane konsumentom na temat żywności, o której to odpowiedzialności mowa w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r. s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 178/2002*”.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. rozporządzenia 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące artykułów rolno-spożywczych, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwane dalej „*rozporządzeniem w sprawie znakowania*”, w § 19 ust. 1 pkt 1 i 3 stanowi, że w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniach sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży podaje się nazwę środka spożywczego wskazaną w sposób określony w art. 17 rozporządzenia 1169/2011 oraz wykaz składników zgodnie z art. 18-20 rozporządzenia 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia.

Według § 19 ust. 2 ww. rozporządzenia, informacje, o których mowa w ust. 1, podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

Rozporządzenie 1169/2011 w art. 6 stanowi, że każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać konsumenta finalnego w błąd, w szczególności, co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności, co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji (ust. 1 lit.

a), a także informacje te muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta (ust. 2).

Z art. 37 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. U. UE L 354 z 28.12.2013 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1379/2013”, wynika że państwa członkowskie sporządzają i publikują wykaz oznaczeń handlowych zaakceptowanych na ich terytorium wraz z ich nazwami systematycznymi. W Polsce został on wprowadzony na mocy art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1389 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o organizacji rynku rybnego”. Dodać należy, że w wykazie oznaczeń handlowych gatunków ryb oraz wodnych bezkręgowców wprowadzanych do obrotu na rynek polski, o którym mowa w ww. przepisach, opublikowanym w formie wykazu na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (w zakładce: *Rybołówstwo/Rynek: przetwórstwo; rybne; dostęp: 18 lutego 2016 r.*), wymieniono m.in. ryby z gatunku: czarniak (dorsz czarny) (*Pollachius virens*) i kilka podgatunków dorsza – dorsz atlantycki (*Gadus morhua*), dorsz bałtycki (wschodniobałtycki) (*Gadus morhua callarias*), dorsz grenlandzki (ogak) (*Gadus ogac*) oraz dorsz pacyficzny (*Gadus macrocephalus*).

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,
- c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

W myśl art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy, każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 tej ustawy, w brzmieniu na dzień wydania niniejszej decyzji, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową

działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w restauracji „Stara Chata” zlokalizowanej w Mrągowie, należącej do przedsiębiorcy Małgorzaty Talkowskiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Pizzeria Margarita Talkowska Małgorzata w Mrągowie, stwierdzono, że do sporządzenia wprowadzonych do obrotu potraw użyto innej ryby niż deklarowano w karcie dań, tj. użyto filetów z czarniaka a nie filetów z dorsza. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Warmińsko-Mazurski WIIH wymierzył stronie w drodze decyzji karę pieniężną, to jest podmiotowi, który wprowadził do obrotu ww. zafałszowane artykuły rolno-spożywcze.

W ocenie Prezesa UOKiK, ustalenia poczynione przez organ pierwszej instancji wskazywały na popełnienie czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, a więc skutkowały wymierzeniem stronie kary określonej w tym przepisie. Stwierdzone nieprawidłowości świadczyły o podminianiu asortymentowej nadającej produktowi wyższe walory jakościowe niż w rzeczywistości.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona zarzuciła organowi pierwszej instancji, błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że to ona dopuściła się nieprawidłowości w zakresie oznakowania potraw używając nazwy dorsz zamiast czarniak, a przez to podanie niezgodnych z prawdą danych dotyczących składu surowcowego, podczas gdy to dostawca ryby wprowadził stronę w błąd, wskazując, że sprzedaje jej dorsza. Zdaniem strony, nie miała ona wpływu na stwierdzone nieprawidłowości, ponieważ sama została wprowadzona w błąd i nie mogła również zweryfikować informacji na podstawie danych zawartych na opakowaniu zbiorczym, gdyż ryba została jej sprzedana luzem. Ponadto strona zwróciła uwagę, że dostawca, u którego nabyła przedmiotową rybę jest znanym i cenionym na rynku przedsiębiorcą, stąd jej zdaniem nie ma czasu ani miejsca na jakiegokolwiek „szczególne” weryfikacje wskazań profesjonalnego podmiotu. W konkluzji doszła do wniosku, że skoro zaniedbania nie leżały po jej stronie nie powinna zostać na nią nałożona żadna kara pieniężna.

W opinii Prezesa UOKiK przedstawione wyżej zarzuty nie znajdują oparcia w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności na gruncie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, który statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań prawa żywnościowego. Prezes UOKiK wyjaśnia, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej jest założenie stosowania jej automatycznie względem podmiotu ponoszącego odpowiedzialność obiektywną za naruszenie przepisów. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że wystarczającą przesłanką tej odpowiedzialności jest samo stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Odpowiedzialność obiektywna jest więc niezależna od winy. Odejście od zasady winy

zwalnia organ administracji od obowiązku ustalenia winy wprowadzającego produkt do obrotu. Podsumowując, wprowadzenie do obrotu zafałszowanych artykułów rolno-spożywczych jest tzw. deliktem administracyjnym, wobec czego organ, po stwierdzeniu faktu zaistnienia nieprawidłowości, może jedynie wydać decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną w przewidzianej w ustawie wysokości. Decyzja wydawana na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej jest zatem decyzją związaną. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia są okoliczności, w wyniku których strona dopuściła się nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa bez względu na okoliczności, którymi kierowała się naruszając prawo.

Należy uwzględnić, że odpowiedzialność (za informacje na temat żywności), o której mowa w art. 8 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, jest spójna z regułami odpowiedzialności wyrażonymi w art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, w świetle którego, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Z powyższego wynika, że obowiązek zapewnienia zgodności środków spożywczych z przepisami prawa żywnościowego w zakresie jakości handlowej oraz upewnienia się, że wymogi te są spełnione, spoczywał nie tylko na producencie czy dystrybutorze, ale także na stronie (jako na restauratorze). Jedną z zasad prawa żywnościowego jest to, że jeżeli stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości powstały na wcześniejszym etapie obrotu, to powinny zostać wyeliminowane na następnych etapach, tak, aby konsumenci mogli otrzymać produkty zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Okoliczności, na które strona powołuje się w odwołaniu, że stwierdzone niezgodności powstały na skutek wprowadzenia w błąd przez dostawcę ryby, nie mogą – wbrew przekonaniu strony – oznaczać, że strona zostaje zwolniona z obowiązków wynikających z art. 8 ust. 2 i 5 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 i art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. Strona jako profesjonalista na rynku działająca od 1997 r. była zobowiązana do znajomości i przestrzegania przepisów prawa związanych z wykonywaną przez nią działalnością. Strona nie dopełniła swoich obowiązków wynikających z prawa żywnościowego, ponieważ potrawa została przygotowana w placówce gastronomicznej należącej do niej i to ona ponosi odpowiedzialność za jej jakość a nie dostawca ryby.

Należy także zauważyć, że wbrew twierdzeniom strony, iż została ona wprowadzona w błąd przez dostawcę, na fakturze 38277/F0115 z 28 maja 2015r., oprócz nazwy dorsz widniała nazwa czarniak. Ponadto, o czym wcześniej wspomniano, w Polsce obowiązuje wykaz oznaczeń handlowych gatunków ryb oraz wodnych bezkręgowców wprowadzanych do obrotu na rynek polski i każdy przedsiębiorca zobligowany jest do posługiwania się nazwami ryb wymienionymi w tym wykazie. W związku z tym ryby oferowane polskim konsumentom powinny być zgodne postanowieniami tego przepisu. Według ww. wykazu czarniak, (dorsz

czarny) (*Pollachius virens*) to inny gatunek ryby niż dorsz. Co więcej samo określenie „dorsz” jest niewystarczające z uwagi na fakt uwzględnienia kilku podgatunków dorsza w wykazie, tj. - dorsz atlantycki (*Gadus morhua*), dorsz bałtycki (wschodniobałtycki) (*Gadus morhua callarias*), dorsz grenlandzki (ogak) (*Gadus ogac*) oraz dorsz pacyficzny (*Gadus macrocephalus*).

Podkreślić należy, że od końca września 2015 r. dopuszcza się na polskim rynku używanie w stosunku do gatunku *Pollachius virens* dodatkowej nazwy „dorsz czarny” pod warunkiem, zamieszczenia jej w całości a nie ograniczenie się do jednego z członów tej nazwy.

Zdaniem Prezesa UOKiK, strona mogła i powinna pozyskać wszystkie informacje na temat zakupionego produktu od dostawcy zwłaszcza, że zamawiała towar (w tym przypadku rybę) bez opakowania zbiorczego (por. art. 8 ust. 6 rozporządzenia 1169/2011). Trudno zatem zgodzić się z twierdzeniem strony zawartym w odwołaniu, że strona nie miała wpływu na wystąpienie naruszenia, bowiem to właśnie ona do niniejszych zaniedbań.

Należy zauważyć, że podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy oraz że podmiot ten zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych, co wprost wynika z art. 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. Z artykułu tego wynika również, że podmioty działające na rynku spożywczym, które nie mają wpływu na informacje na temat żywności, nie mogą dostarczać żywności, o której wiedzą lub w stosunku do której mają podejrzenia – w oparciu o informacje posiadane w ramach działalności zawodowej – że jest niezgodna z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 3), zaś bez uszczerbku dla tych przepisów podmioty te zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (ust. 5).

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że organ pierwszej instancji prawidłowo i zgodnie z prawem uznał, iż odpowiedzialność za wprowadzenie do obrotu zafałszowanych dwóch porcji dorsza soute z sosem paprykowym, ponosi strona, a więc wymierzenie jej kary z tego tytułu było zasadne, ponieważ obowiązek zapewnienia prawidłowego oznakowania przedmiotowych filetów z ryby oferowanej konsumentom w restauracji spoczywał wyłącznie na stronie. Okoliczności, na które strona powołuje się w odwołaniu, że stwierdzone nieprawidłowości powstały z winy dostawcy, wbrew przeświadczeniu strony, obciążają właśnie ją. Strona jako profesjonalista na rynku powinna znać i stosować przepisy związane z wykonywaną przez nią działalnością a nie opierać się na zaufaniu do „znanego” dostawcy, tym bardziej, że nie podjęła żadnych kroków, aby zapobiec stwierdzonym

nieprawidłowościom, co może świadczyć o naruszeniu reguł ostrożności, tym bardziej, że przepisy prawa nakładają na nią obowiązek kontrolowania wprowadzanej do obrotu żywności.

Strona powinna była dołożyć należytej staranności z racji tej, że prowadziła działalność gastronomiczną i serwowała swoje produkty bezpośrednio konsumentom, którzy nie mają żadnej możliwości weryfikacji prawdziwości składu potrawy oprócz opisu znajdującego się w karcie dań.

Podkreślenia wymaga fakt, że informacja o składzie potraw stanowi jeden z elementów jakości handlowej, a nieuzasadnione w tym przypadku użycie nazwy innej ryby, naruszało interesy ekonomiczne konsumentów. Tym samym w niniejszej sprawie zostały naruszone przepisy mające na celu ochronę konsumentów i zapewnienie im rzetelnych i prawdziwych informacji o tożsamości produktów.

Prezes UOKiK ponownie wskazuje, że art. 40a ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy, w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafałszowanych, podlega karze określonej w tym przepisie. Ustawodawca zakłada, więc istnienie odpowiedzialności w każdej sytuacji naruszenia przepisów prawa żywnościowego. Wymierzana na podstawie tego przepisu kara jest środkiem sankcjonującym naruszenie prawa żywnościowego, a celem regulacji jest ogólnie pojęty interes konsumentów, w szczególności zapewnienie, że nabywane przez nich artykuły rolno-spożywcze są właściwej jakości handlowej. Podkreślić należy, że brak wiedzy w żaden sposób nie wpływa na wyłączenie tej odpowiedzialności.

W przedmiotowej sprawie najniższy możliwy wymiar kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej wynosi 1.000 zł, zaś najwyższy stanowi nie więcej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. W niniejszej sprawie stronie wymierzono karę w wysokości 1.500 zł, czyli nieznacznie powyżej kary minimalnej ustalonej przez organ pierwszej instancji. Kara ta mieści się w granicach ustawowych oraz stanowi 0,069 % przychodu strony za rok 2014, a zatem zdecydowanie poniżej górnej granicy możliwej do wymierzenia.

W toku prowadzonego postępowania Prezes UOKiK przeanalizował ponownie zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej przesłanki uwzględniając stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych i w całości podzielił ocenę jakiej w tym zakresie dokonał Warmińsko-Mazurski WIIH.

W związku z powyższym, zarówno wymierzenie kary jak i jej wysokość, jak uczynił to organ pierwszej instancji, zdaniem Prezesa UOKiK, było prawidłowe. W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona kara jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży dostępne były tylko artykuły rolno-spożywcze odpowiadające jakości handlowej, w tym bez znamion zafałszowania. Jednocześnie wymierzenie kary spełni

funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając kontrolowanego do przestrzegania przepisów o jakości handlowej.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, jak i ustalenie jej wysokości, należy uznać za prawidłowe i zgodne z prawem.

Tym samym, zawarty w odwołaniu wniosek strony o uchylenie zaskarżonej decyzji bądź wymierzenie kary o najniższym możliwym wymiarze, należy uznać za niezasadny, w świetle ustaleń opisanej kontroli, jak również obowiązujących przepisów prawa dotyczących wymierzania kar na gruncie ustawy o jakości handlowej.

Jak stanowi art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzona stronie kara będzie właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie produkty odpowiadające jakości handlowej (w tym bez cech zafałszowania), a także będzie najmniej uciążliwa z możliwych dostępnych środków. Ponadto, spełni ona swoją funkcję prewencyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, przede wszystkim z uwagi na wykazane powyżej niedopełnienie należytej staranności w zakresie zapewnienia rzetelnej informacji o składzie produktu.

Na marginesie, niezależnie od powyższego, Prezes UOKiK zauważył, że w dołączonych do sprawy kserokopiach kart menu brakowało wykazu składników poszczególnych potraw, co mogło naruszać § 19 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania, zgodnie z którym wykaz składników podaje się stosownie do art. 18-20 rozporządzenia 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Olsztynie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 K.p.a. organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nieuiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
WICEPREZES

Dorota Karczewska